

Jerzy Myśliński

Problematyka badawcza Pracowni Historii Czasopiśmienictwa Polskiego XIX i XX w. w latach 1981 - 1985

Biuletyn Polonistyczny 23/4 (78), 98-100

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

opracowań, które ujmują literaturę w szerokim kontekście kulturowym epoki, sytuując ją wobec prądów filozoficznych, nurtów światopoglądowych, systemów i sposobów myślenia i odczuwania właściwych okresowi Młodej Polski. Ta orientacja teoretyczno-metodologiczna, która nb. patronowała powołaniu wspomnianego na wstępie seminarium, wydaje się wyznaczać efektywną poznawczą drogę również i dalszym działaniom zespołu.

Doc. dr hab. Roman Ioth

**Problematyka badawcza
Pracowni Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX w.
w latach 1981—1985**

Większość zadań badawczych, dokumentacyjnych i publikacyjnych Pracowni zaplanowanych do realizacji w minionej "pięcioletce" została zrealizowana. Badania te dotyczyły - najogólniej rzecz traktując - wpływu prasy różnych epok na świadomość społeczeństwa. Pojawiła się więc synteza prasy polskiej do 1945 r., ukazały się drukiem - lub w najbliższym czasie ukażą się - główne monografie czasopism lub problemów, systematycznie ukazywał się "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej".

W kolejny okres badań, ujęty nowym planem, wchodzi zespół Pracowni w mniej więcej podobnym, jak dotąd, składzie, bogatszy jedynie o doświadczenia kilku lat pracy w nowych warunkach. Liczy on obecnie pięciu doktorów habilitowanych, trzech doktorów i jednego tylko magistra w grupie pracowników naukowobadawczych oraz dokumentalistkę i dwóch pracowników naukowo-technicznych. Zespół ten, przy udziale sporego grona współpracowników spoza

Instytutu, ma zamiar podjąć zadania, które są po części kontynuacją prac wcześniej rozpoczętych, po części zaś stanowią inicjatywy nowe.

W zakresie prac zespołowych Pracownia zamierza przygotować w najbliższych trzech latach, siłami trzech autorów, 15-arkuszową "miniaturę" popularnego zarysu historii prasy polskiej do 1945 r., z dostosowaniem jej do wykorzystania w procesie dydaktycznym na studiach dziennikarskich i nauk politycznych. Innym przedsięwzięciem będzie przygotowanie dziejów prasy z punktu widzenia jej twórców. W zamierzeniu ma to być "Poczet dziennikarzy i publicystów polskich od końca XVIII w. do r. 1939". Wstępny projekt przewiduje prezentacje około 50-60 biogramów osób, które wniosły widoczny wkład w proces unowocześniania prasy polskiej.

Kontynuowana będzie publikacja "Kwartalnika Historii Prasy Polskiej", przy czym w związku z dwudziestolecielem periodyku redakcja zamierza wydać numer specjalny, zawierający ocenę stanu badań nad historią prasy polskiej w ostatnim dwudziestolecie, bibliografię zawartości kwartalnika oraz indeksy.

W zakresie prac dokumentacyjnych kontynuowane będą kwerendy mające na celu zestawienie tytułów prasy polskiej lat 1918-1939 oraz prasy polonijnej do 1939 r. Planuje się również wydanie "Księgi sesyjnej" redakcji "Kłosów" z lat 1865-1888.

Wśród przewidywanych do opracowania tematów o charakterze ogólnym planuje się kontynuowanie studiów nad określeniem zasobu wiedzy społeczeństwa polskiego drugiej połowy XVIII w. o wydarzeniach w kraju i na świecie, czerpanej z prasy, oraz nad prasą warszawską okresu popowstaniowego (koniec XIX i początek XX w.), a także rozpoczęcie badań nad charakterystyką warszawskich pism "brukowych" połowy XIX w. jako prototypu później-

szych pism masowych. Spośród tematów charakteryzujących periodyki wielkich nurtów politycznych podjęto prace nad prasą Narodowej Demokracji przed 1918 r. we wszystkich zbiorach i nad prasą Polskiej Partii Socjalistycznej w latach 1918-1939. Wśród planowanych znajdują się studia porównawcze traktujące o przepływie informacji między zaborami na początku XX w. oraz nad pierwocinami prasy o zasięgu masowym na świecie i na ziemiach polskich. Krystalizuje się także temat o kulturotwórczych funkcjach prasy polskiej w latach II Rzeczypospolitej oraz studium na temat pism satyrycznych XX w., ze szczególnym uwzględnieniem satyry politycznej. Po zakończeniu studiów nad zakresem informacji prasowej docierającej do społeczeństwa polskiego w okresie okupacji hitlerowskiej ich autorka zamierza zbadać polskie czasopisma z lat 1944-1945 jako instrument kształtowania świadomości społeczeństwa.

W r. 1981 zespół Pracowni przy współpracy Komisji Historii Prasy Komitetu Nauk Historycznych przewiduje zorganizowanie sesji metodologicznej poświęconej w głównej mierze badaniom zawartości prasy oraz innym tematom warsztatowym. Ma ona być podsumowaniem prac zespołu i jego współpracowników, prowadzonych w drugiej połowie lat siedemdziesiątych, a równocześnie stanowić punkt wyjścia do dalszych studiów nad dziejami prasy polskiej, które coraz częściej biorą na warsztat badacze indywidualni i liczne zespoły szkół wyższych.

Doc. dr hab. Jerzy Myśliński